

İCARE AKDİ (Sayfa 41)

اعْلَمْ أَنَّ التَّمْلِيكَ نَوْعَانِ: تَمْلِيكَ عَيْنٍ، وَتَمْلِيكَ مَنَافِعٍ.
وَتَمْلِيكَ الْعَيْنِ نَوْعَانِ: بِعَوْضٍ وَهُوَ الْبَيْعُ وَقَدْ بَيَّنَّاهُ، وَبِغَيْرِ عَوْضٍ وَهُوَ الْهَبَةُ وَالصَّدَقَةُ
وَالْوَصِيَّةُ، وَسَيَأْتِيكَ أَبْوَابُهَا إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.
وَتَمْلِيكَ الْمَنَافِعِ نَوْعَانِ: بِغَيْرِ عَوْضٍ، وَهُوَ الْعَارِيَةُ وَالْوَصِيَّةُ بِالْمَنَافِعِ عَلَى مَا يَأْتِيكَ؛ وَبِعَوْضٍ
وَهُوَ الْإِجَارَةُ، وَسُمِّيَتْ بَيْعَ الْمَنَافِعِ لَوْجُودِ مَعْنَى الْبَيْعِ، وَهُوَ بَذْلُ الْأَعْوَاضِ فِي مُقَابَلَةِ
الْمَنْفَعَةِ وَهِيَ عَلَى خِلَافِ الْقِيَاسِ، لِأَنَّ الْمَنَافِعَ مَعْدُومَةٌ، وَبَيْعُ الْمَعْدُومِ لَا يَجُوزُ، إِلَّا أَنَّا
جَوَّزْنَاهَا
لِحَاجَةِ النَّاسِ إِلَيْهَا،

TERCÜMESİ

Bil ki temlik iki çeşittir: Temlikü Ayn ve Temlikü Menafi'

(Temlik iki çeşittir: 1- Ayn'ın Temlikü 2- Menfaatin Temlikü)

Temlikü Ayn iki çeşittir: İvazlıdır (bedelli) ve o bey' akdi olabilir, ve İvazsızdır (bedelsiz) ve o hibedir ve sadakadır ve vasiyyettir, ve inşaallah o bablar (bölümler) size gelecektir.

(Ayn temlikü iki çeşittir: 1- Bir bedel (ıvaz) karşılığında ayn'ın temlik edilmesi, 2- Bedelsiz (ıvazsız) olarak ayn'ın temlik edilmesidir. Bu HİBE, SADAKA, VASIYYET olabilir. Konuyla ilgili bölümler gelecektir inşaallah.)

Temlikü Menafi' iki çeşittir: İvazsız (bedelsiz)dir, ve o Âriyettir ve sana ulaşan bir menfaati vasiyyettir, ve İvazlıdır (bedelli) ve o İcâredir, ve isimlendirilir (adlandırılır) bey' manası bulunduğu için bey'ul menafi' olarak, ve o harcamaktır (verme) ıvazları (bedelleri) menafi'ler karşılığında (mukabelesinde), ve o kıyasa aykırıdır (hilâf), çünkü menfaatler ma'dumdur, ve bey'ul ma'dum caiz değildir, ancak biz onu caiz kıldık, İnsanların ona olan hacetleri (ihtiyaçları) nedeniyle.

(Menfaatin temlikü iki çeşittir: 1- Bedelsiz (ıvazsız) olarak bir menfaatin temlikü, Bu Âriyet ve Bir şeyin menfaatini vasiyyettir. 2- Bedelli (ıvazlı) olarak bir menfaatin temlikü, Bu İcâredir. Satım (bey') akdi alamı olduğundan menfaatlerin satımı (bey'i) olarak isimlendirilir. Bu menfaat karşılığında bedeli (ıvaz) harcamaktır. Bu da kıyasa aykırıdır. Çünkü menfaatler ma'dumdur (mevcut olmayan). Ma'dumun satımı caiz değildir. Ancak insanların ona olan ihtiyaçları nedeniyle biz onu caiz kıldık.)

الْبَيْعُ يَنْعَقِدُ بِالْإِجَابِ وَالْقَبُولِ بِلَفْظِي الْمَاضِي كَقَوْلِهِ: بَعْتُ وَاشْتَرَيْتُ وَبِكُلِّ لَفْظٍ يَدُلُّ عَلَى مَعْنَاهُمَا وَبِالْتَّعَاطِي (ف) وَإِذَا أُوجِبَ أَحَدُهُمَا الْبَيْعُ فَلَا خَرَّ إِنْ شَاءَ قَبْلَ وَإِنْ شَاءَ رَدًّا، وَأَيُّهُمَا قَامَ قَبْلَ الْقَبُولِ بَطَلَ الْإِجَابُ، فَإِذَا وُجِدَ الْإِجَابُ وَالْقَبُولُ لَزِمَهُمَا الْبَيْعُ بِلَا خِيَارٍ مَجْلِسِ (ف) ، وَلَا بُدُّ مِنْ مَعْرِفَةِ الْمَبِيعِ مَعْرِفَةً نَافِيَةً لِلْجَهَالَةِ، وَلَا بُدُّ مِنْ مَعْرِفَةِ مَقْدَارِ الثَّمَنِ وَصِفَتِهِ إِذَا كَانَ فِي الدِّمَةِ، وَمَنْ أَطْلَقَ الثَّمَنَ فَهُوَ عَلَى غَالِبِ نَقْدِ الْبَلَدِ، وَيَجُوزُ بَيْعُ الْكَيْلِيِّ وَالْوَزْنِيِّ كَيْلًا وَوَزْنًا وَمُجَازَفَةً؛ وَمَنْ بَاعَ صُبْرَةَ طَعَامٍ كُلَّ قَفِيزٍ بِدِرْهَمٍ جَازَ فِي قَفِيزٍ وَاحِدٍ (سم) ، وَمَنْ بَاعَ قَطِيعَ غَنَمٍ كُلَّ شَاةٍ بِدِرْهَمٍ لَمْ يَجْزِ فِي شَيْءٍ مِنْهَا (سم ف) ، وَالْيَبَابُ كَالْغَنَمِ، فَإِنْ سَمِيَ جُمْلَةً الْقُفْرَانِ وَالذُّرْعَانِ وَالْغَنَمِ جَازَ فِي الْجَمِيعِ؛ وَمَنْ بَاعَ دَارًا دَخَلَ مَفَاتِيحُهَا وَبَنَائُهَا فِي الْبَيْعِ، وَكَذَلِكَ الشَّجَرُ فِي بَيْعِ الْأَرْضِ وَيَجُوزُ بَيْعُ الثَّمَرَةِ قَبْلَ صَلَاحِهَا. وَلَا يَجُوزُ أَنْ يَبِيعَ ثَمَرَةً، وَيَسْتَثْنِي مِنْهَا أَرْطَالًا مَعْلُومَةً وَيَجُوزُ بَيْعُ الْخِنْطَةِ فِي سُنْبُلِهَا، وَالْبَاقِلَاءِ فِي قِشْرِهِ، وَيَجُوزُ بَيْعُ الطَّرِيقِ وَهَبْتُهُ، وَلَا يَجُوزُ ذَلِكَ فِي الْمَسِيلِ

TERCÜMESİ

Bey' (satım) akdi icap ve kabul ile iki mazi lafızla birlikte kurulur, onun şu sözünde olduğu gibi: Sattım ve satın aldım. Ve o ikisinin manasına delalet eden her bir lafız ile ve teâtî (alıp-verme) yoluyla kurulur. (fe): İmam Şafii anlamına geliyor ve Şafii teâtîyi kabul etmiyor anlamında. (Parantez içi harf önceki görüşe karşı çıktığı anlamına gelir) Bey' (satım) akdinde eğer iki kişiden biri icapta bulunursa , diğeri isterse kabul isterse reddeder. İkisinden hangisi kabulden önce kalkarsa îcap sona erer (hükümsüz olur) Eğer îcap ve kabulde bulunulursa (gerçekleşirse) bey' (satım) akdi meclis muhayyerliği bulunmaksızın o ikisiyle (icap ve kabul) zorunlu(bağlayıcı) hale gelir. (Fe) harfi Şafii'nin itiraz ettiğini gösteriyor. Mebi'nin kesinlikle cehaleti nefyeden (ortadan kaldıran) bir bilgiyle bilinmesi gerekir. Eğer zimmette ise Semen'in miktarının ve niteliklerinin (cinsi vb.) kesinlikle bilinmesi gerekir. Kim semen'den bahsederse, o ülkenin galip (çoğunluk, yaygın) nakdi (ödeme aracı olan parası) anlaşılır. Keylî'nin ve Vezni'nin, Keylen (hacim ölçüsü) ve Veznen (ağırlık ölçüsü) ve Mücâzefeten (toptan) satışı caizdir, Kim bir yiyecek yığını (hububat) her kâfiz'i (tahıl ölçüsü, ölçek) bir dirhem olmak üzere satarsa caizdir, tek kâfiz içinde geçerlidir. (Sim)(S: İmam Yusuf M: Muhammed eş-Şeybânî) İkisinde bu görüşe itiraz ettiği anlamına geliyor. Kim bir koyun sürüsünü her bir koyun bir dirhem olmak üzere satarsa, onlardan hiçbirinin satışı caiz değildir. (Sim Fe) İmam Yusuf, Muhammed eş-Şeybânî ve Şafii bu görüşe itiraz ettiği anlamına geliyor. Elbiseler de koyun gibidir (ikisi de kıyemî maldır)

Çünkü toplam ölçüsü ve sayısı belli olan koyunun tamamının (toptan) satımı caizdir. (mesela; 100 ölçek hububatın tamamı şu kadar veya 100 koyunun tamamı şu fiyata gibi) Kim bir ev satarsa onun anahtarları ve binası satıma dahildir. Bir arazinin satımında içindeki ağaçlar gibi. Olgunlaşmadan (çağla, erik vb.) meyvelerin satımı caizdir. İçinden (ondan) belirli bir ölçüsü istisna (hariç) tutulan ürünün satılması caiz değildir. Buğdayın başağında ve, baklanın kabuğunda satımı caizdir. Yol hakkının satımı ve hibesi caizdir. Mesîl'in (su yatağı, dere yatağı) satımı caiz değildir.